

Olli Rehn
Suomen Pankki

Suomen Pankki 1918 ja Suomen talous 2018

Suomalainen klubi 25.4.2018

Olli Rehn

Suomen Pankki

Suomen Pankki 1918

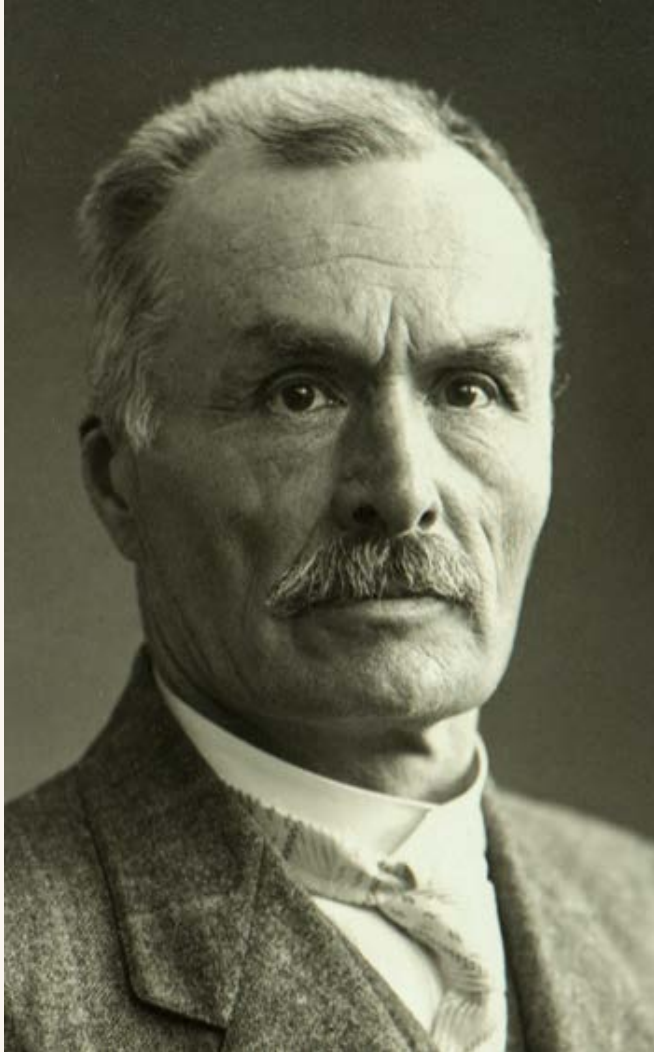

Suomen Pankki vuosien 1917/1918 vaihteessa

Vuoden 1918 alkaessa pankkivaltuustossa oli sosialistinen enemmistö

E.G. Palmén

Edvard Gylling

Sisällissodan aika keväällä 1918

- Pankki punaisten haltuun 28.1.1918
- Anton Huotari pääjohtajaksi
- Haarakonttoreista 7 punaisille
- Sodan aikana pankki keskittyi punaisen hallinnon ja punakaartin menojen rahoittamiseen
- Punainen johtokunta ei päässyt käsiksi pankin ulkomaisiin varoihin
- Punaisten johto pakeni 8.4.1918
- Saksalaiset Helsingissä 12.4.1918
- Pankki avattiin uudelleen 22.4.1918
- Laittomien setelien poistaminen ongelmana

Suomen Pankin kultavarat säilyivät Kuopion konttorissa

Suomen Pankin vanha Oulun konttori

25.4.2018

Olli Rehn

500

VAASAN OSAKE PANKKI

500

MAKSAA TÄSTÄ KONTTOKURANTTI - SHEKISTÄ
SUOMEN VALTIOLLE TAHI MÄÄRÄÄMÄLLENSÄ

VIISSISATAA
MARKKIA SUOMEN RAHASSA

Lunastetaan ilman valtion siirtoa
maan yksityispankeissa.

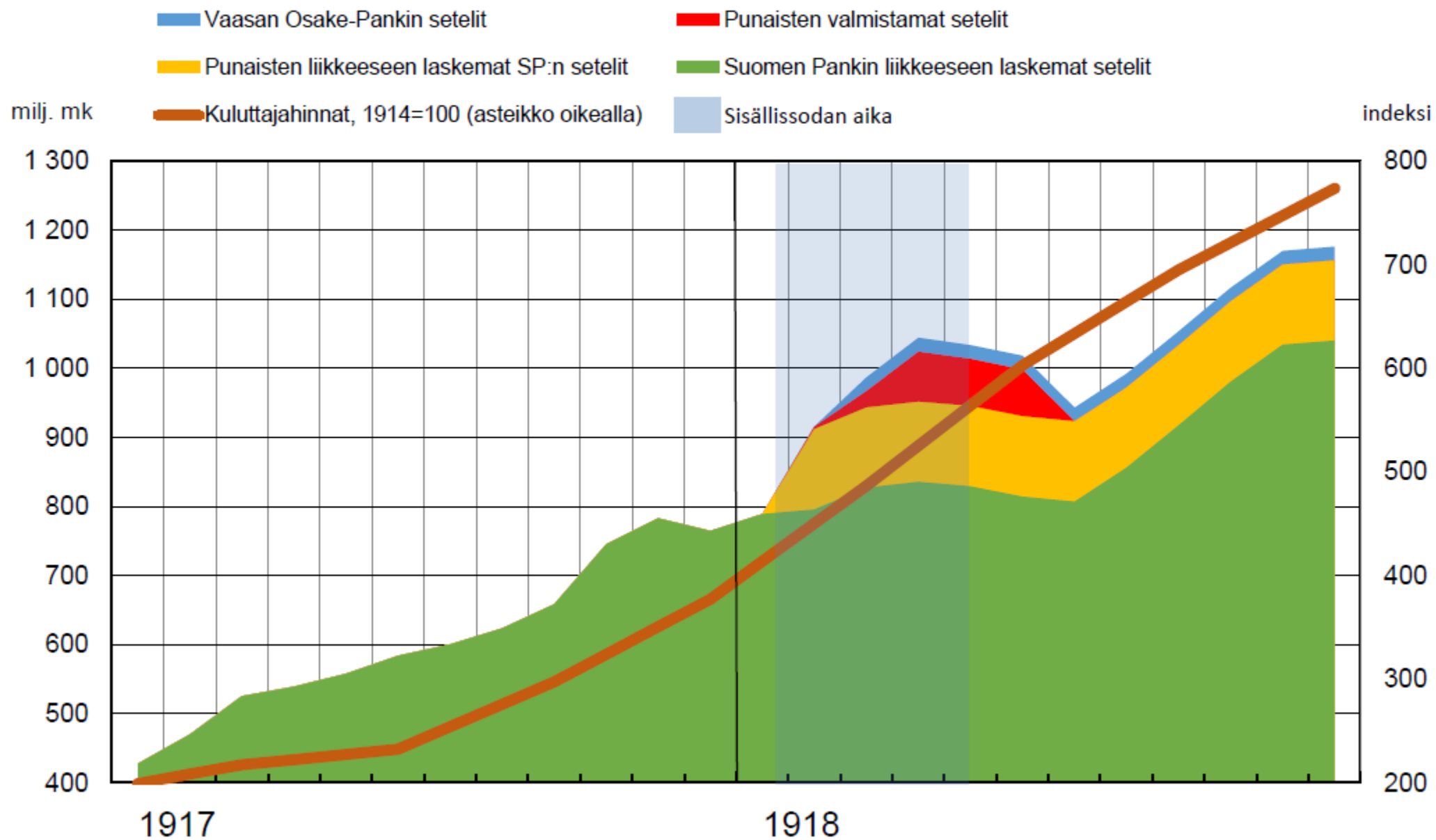
*Banker Hermanus
H. M. Grottenfelle.*

00026

Setelistön kasvu ja kuluttajahintojen nousu 1917–1918

Koska Suomen Pankin Johtokunta on voinut todeta, että vallankumouksen aikana helpelhin murtautumalla anastettuja pääomia lukuunottamatta on laskettu liikkeeseen kymmenittäin miljoonia seteleitä valmistettuina sellaisten virkamiesten nimellä, jotka sillä ajalla ovat olleet estettyjä laillisesti toimimasta, jää kysymys näiden maksuvälineiden lunastamisesta Eduskunnan päätöksestä riippuvaksi. Niitä henkilöitä, joilla on hallussaan seteleitä ylemmillä numeroilla merkittyinä kuin seuraavilla:

500 markan seteleitä	yli numeron	170000
100	” ” ” ”	2775000
20	” ” ” ”	9874000
5	” ” ” ”	19397000

kehoitetaan ennen tämän huhtikuun loppua jättämään ne Suomen Pankin tai jonkun yksityispankin konttoriin kuitilla vastaan, kunnes kysymys niiden lunastamisesta ratkaistaan. Myöhemmin jätettyjä seteleitä ei siinä tarkoituksessa vastaanoteta.

Helsingissä, 16 p. huhtikuuta 1918.

Suomen Pankin Johtokunta.

Olli Rehn
Suomen Pankki

Suomen talouden näkymät 2018

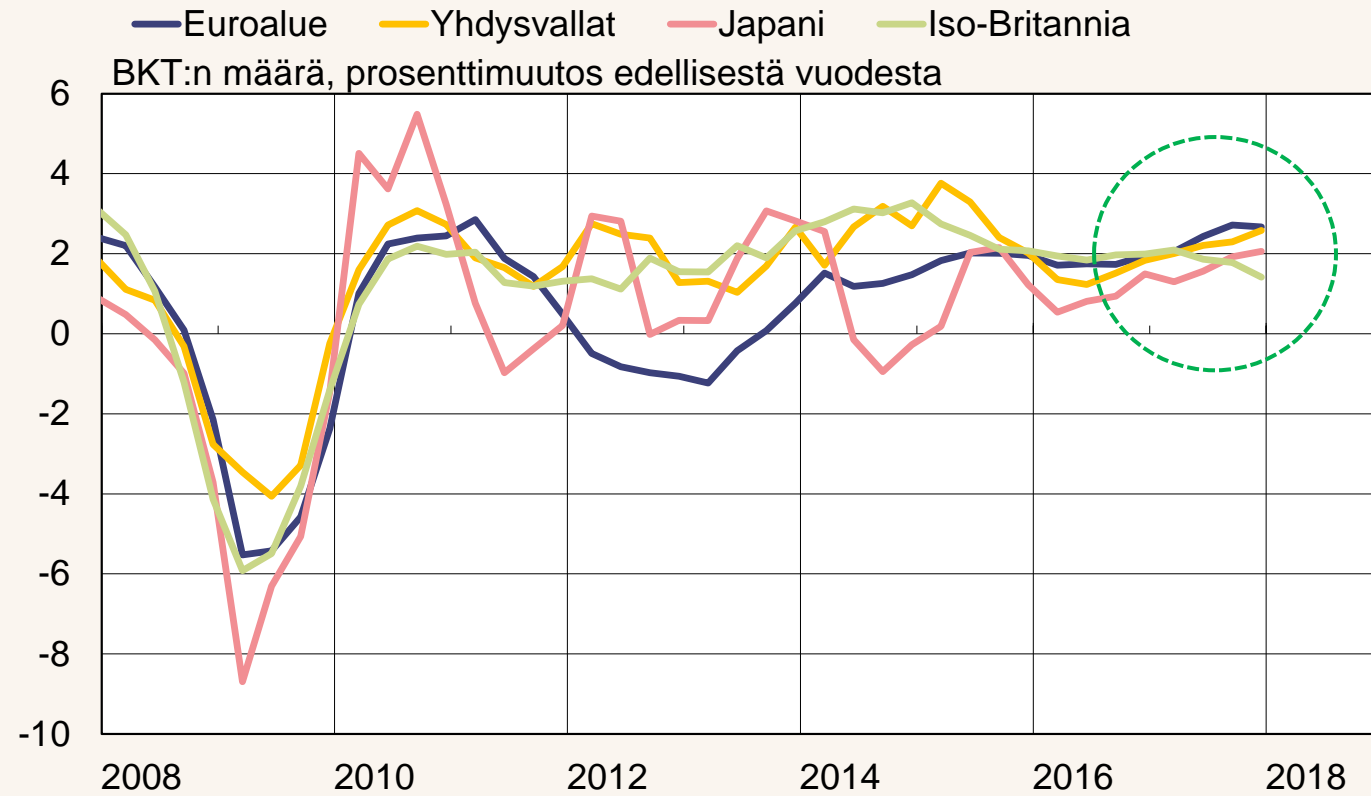

Teemat

- *Maailman ja euroalueen talouden kasvu jatkumassa erilaisten riskien varjostaessa*
- *Suomen talous vihdoin noususuhdanteessa*
- *Suomen eri alueilla erilaiset haasteet*

Kehittyneiden maiden talouskasvu nopeutui vuonna 2017

Lähteet: Maiden tilastoviranomaiset ja Macrobond.

35524

Maailmantalouden epävarmuustekijöistä on osa taloudellisia...

Eurooppa

- Milloin inflaatio alkaa kiihtyä?
- Euron vahvistuminen

Öljy ja muut raaka-aineet

- Venäjän talous
- Hintakehitys

USA

- Finanssi- ja kauppapolitiikka
- Kasvua velkarahalla

Kiina

- Talouskasvun hidastuminen, rakennemuutos
- Velkaantuminen: kokonaisvelka ennätystasolla, noin 260 % / BKT

Nousevat taloudet

- Taseiden kunto
- Raaka-aineiden hinnat

... mutta poliittisten riskien taloudellisen merkityksen arviointi on vaikeaa

Eurooppa

- *Brexit*
- *Italia?*

Venäjä

- *Geopolitiikka*
- *Suhde kv-yhteisöön*

Yhdysvallat

- *Politiikan polarisoituminen*
- *Iranin ydinsopimus*

Lähi-itä

- *Syyrian tilanne*
- *Turkki*

Pohjois-Korea

- *Aseellisen yhteenoton riski*

Globaali

- *Ilmastonmuutoksen seuraukset*
- *Pariisin sopimus*

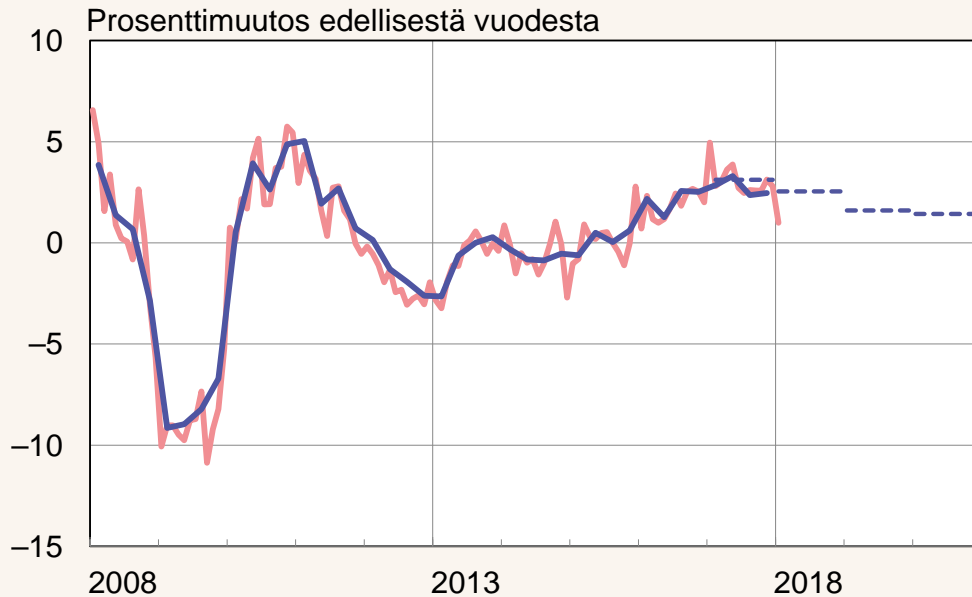
Suomen talous elpymässä - noususuhdanne jatkuu

Talouden kasvu vauhdittui viime vuonna – kasvu hidastuu ensi vuonna

BKT, ennuste ja suhdannekuvaaja

- Tuotannon suhdannekuvaaja
- Bruttokansantuotteen volyyymi
- - - SP:n ennuste, joulukuu 2017

Kausipuhdistettuja lukuja.

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki (ennuste).

Kokonaistuotannon kasvu, %		
	Ennuste, Suomen Pankki, joulukuu 2017	Tilasto*
2017	3,1	2,6
2018e	2,5	--
2019e	1,6	--
2020e	1,4	--

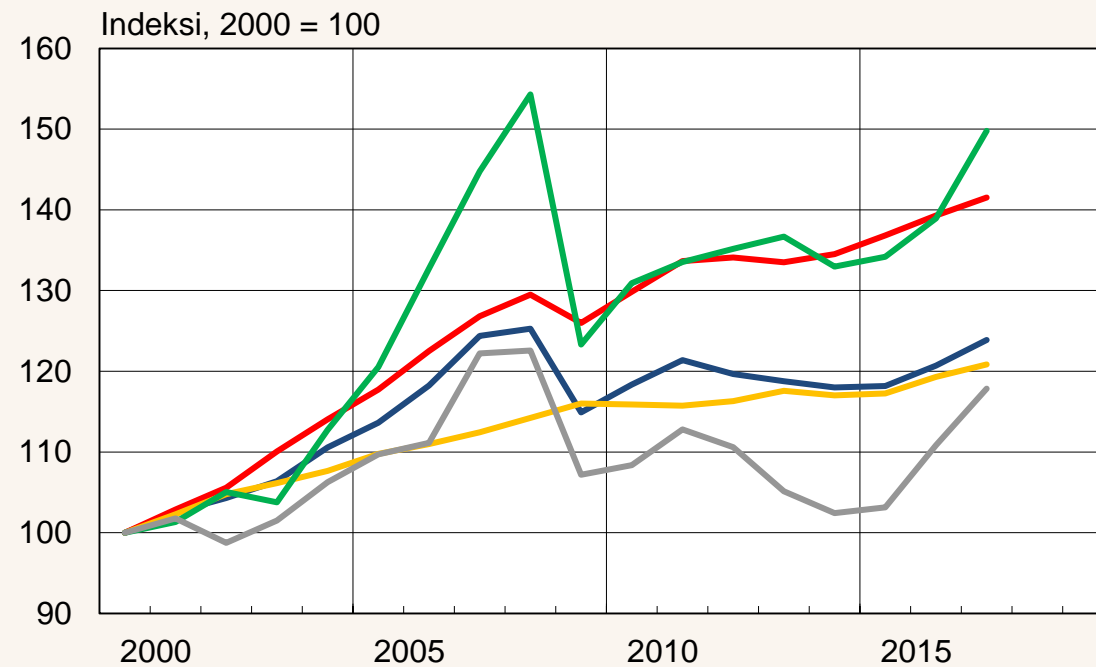
e=ennuste. * 16.3. julkaistun tilinpidon mukainen

Vienti ja investoinnit ovat vauhdittaneet kasvua

BKT ja kysyntäerät

- Bruttokansantuote
- Julkinen kulutus
- Kiinteät bruttoinvestoinnit
- Yksityinen kulutus
- Tavaroiden ja palveluiden vienti

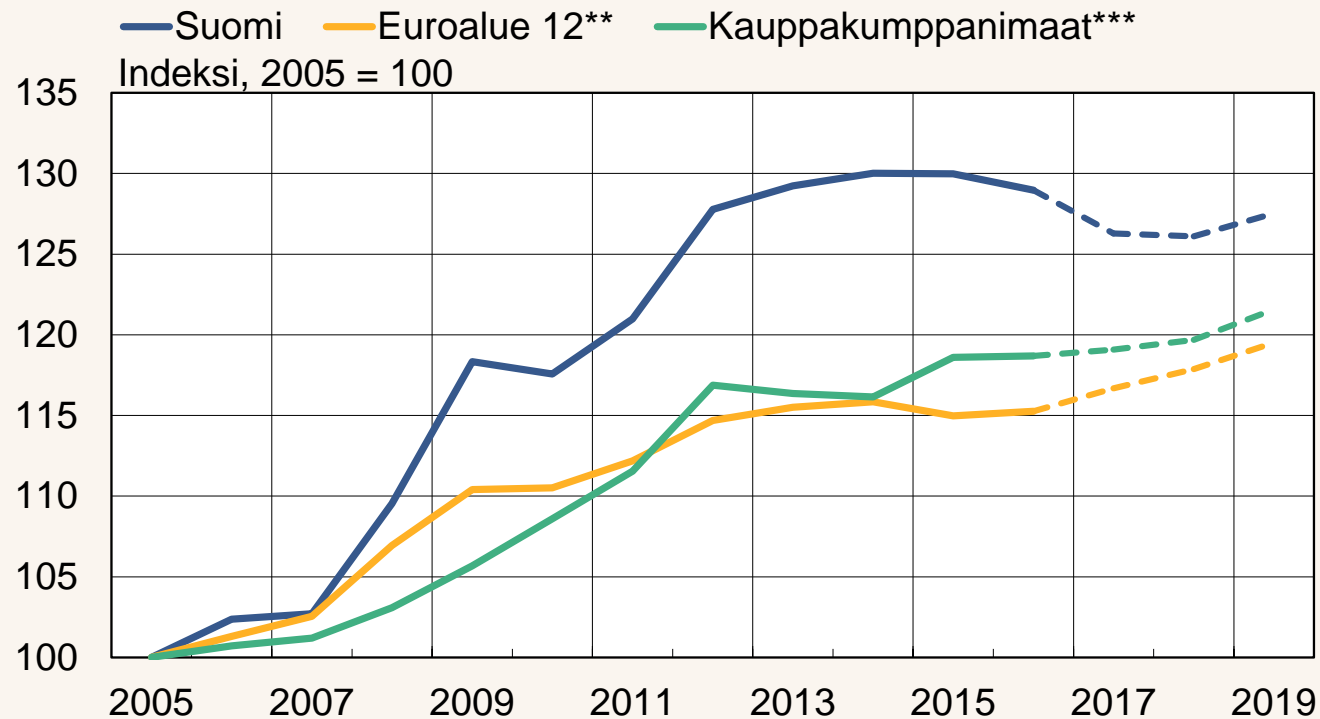

Lähde: Tilastokeskus.

Kustannuskilpailukyky parani vuonna 2017, ja ennusteiden mukaan se paranee myös vuonna 2018

Vaihtosuhteikorjatut yksikkötyökustannukset*

*) Palkansaajakorvaukset suhteessa kansantulon määrään.

***) Euroalueen 12 ensimmäistä jäsenmaata. ***) 14 perinteistä teollisuusmaata.

Ennusteet: Suomen Pankki (Suomi) ja Euroopan komissio (muut maat).

Lähteet: Tilastokeskus, Suomen Pankki ja Euroopan komissio.

34093

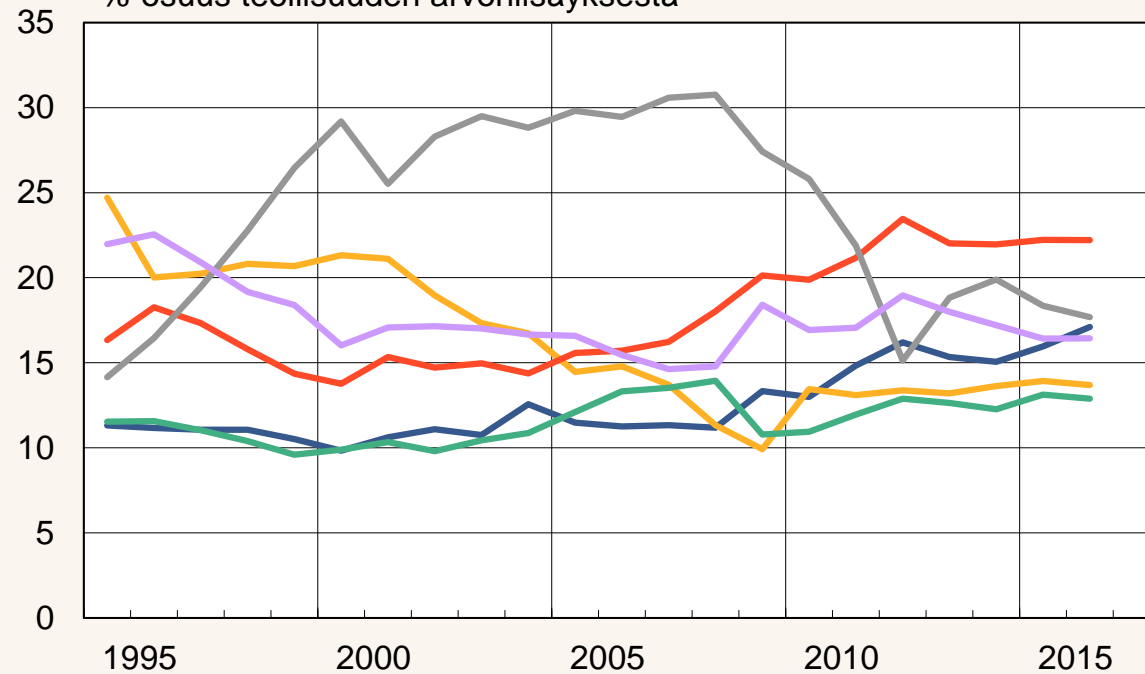

Suomen teollisuuden murros

Teollisuuden arvonlisäys toimialoittain

- Kemianteollisuus
- Metallien jalostus
- Sähkö- ja elektroniikkateollisuus
- Metsäteollisuus
- Koneet ja laitteet
- Muu teollisuus

%-osuus teollisuuden arvonlisäyksestä

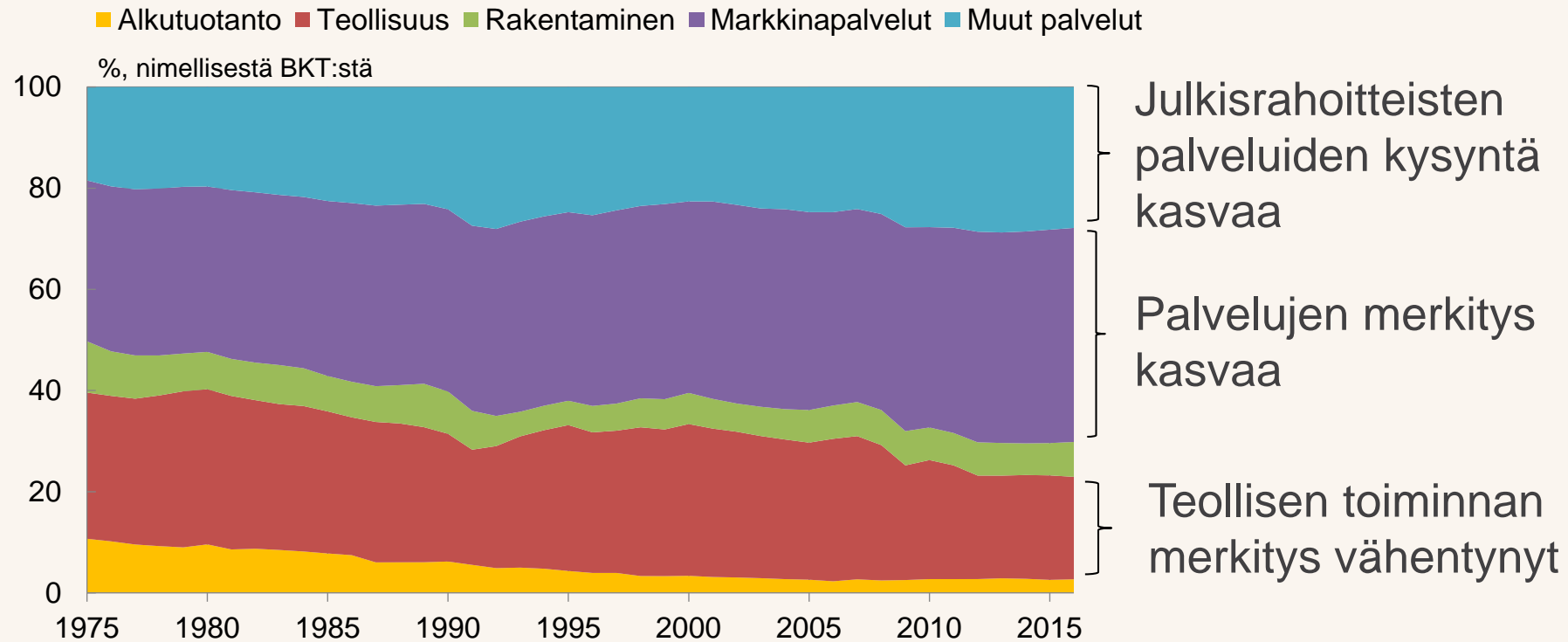

Lähde: Tilastokeskus.

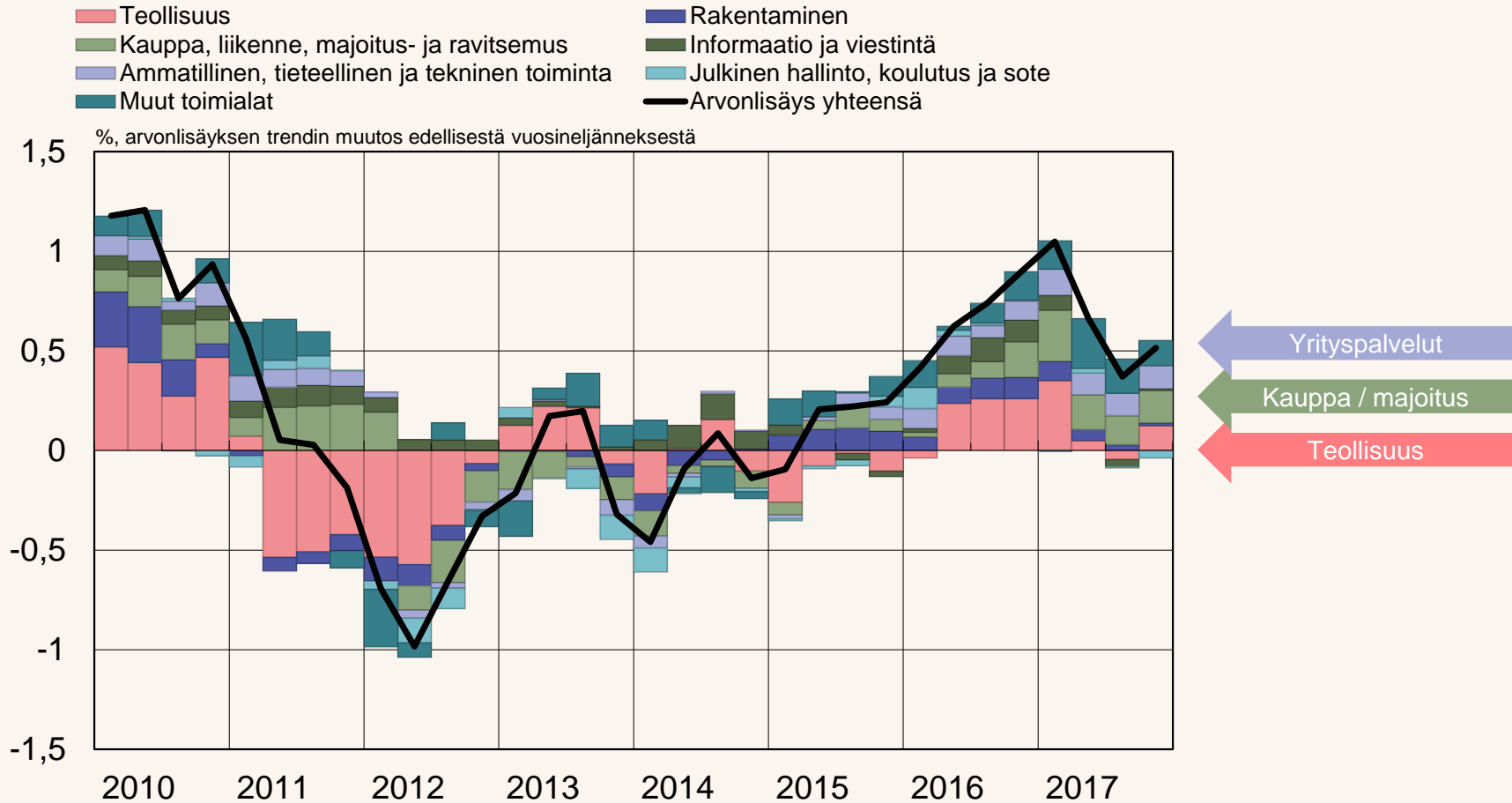
Suomen talouden rakennemuutos kiihtynyt viime vuosina

Toimialojen BKT-osuudet

Kasvua laajasti eri toimialoilla

Toimialojen vaikutus arvonlisäyksen kasvuun

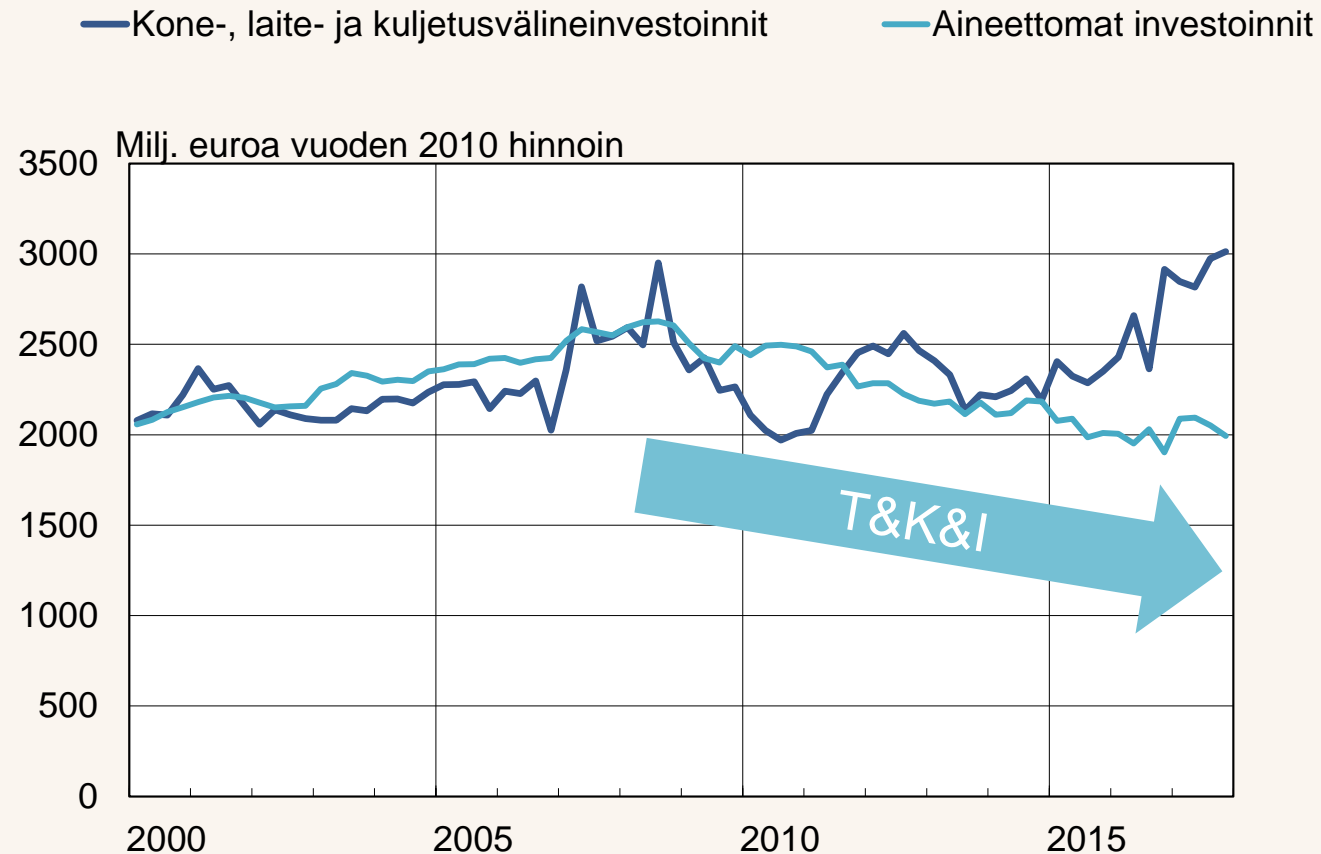

Lähde: Tilastokeskus.

24515@KasvuToimialat2

Nyt myös tuotannolliset investoinnit virinneet – tutkimus- ja tuotekehitysinvestointien vaiheus huolena

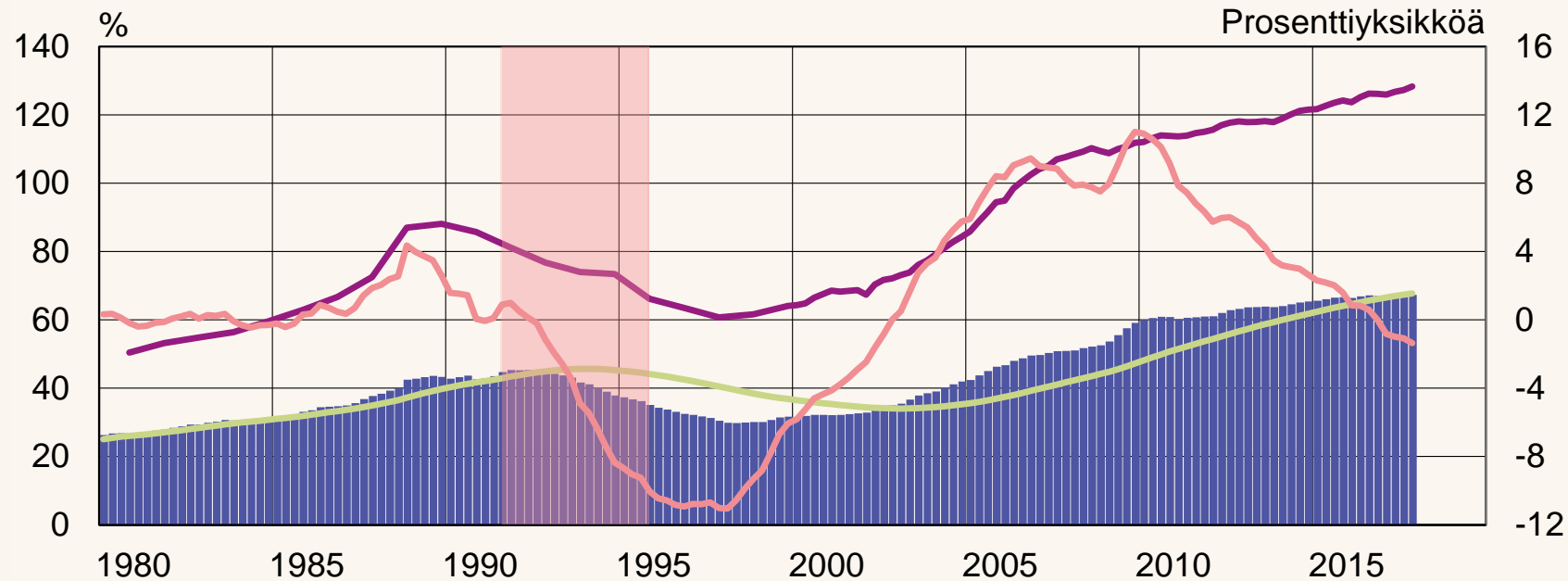

Lähde: Tilastokeskus.

Kotitalouksien lainakannan suhde käytettävissä oleviin tuloihin ja bruttokansantuotteeseen

- 1990-luvun alun pankki- ja asuntomarkkinakriisi
- Kotitalouksien lainakanta, % BKT:stä (vasen asteikko)
- Kotitalouksien lainakanta, % käytettävissä olevasta tulosta (vasen asteikko)
- Lainakannan ja BKT:n suhteen pitkän aikavälin trendi* (vasen asteikko)
- Lainakannan ja BKT:n suhteen poikkeama pitkän aikavälin trendistään (oikea asteikko)

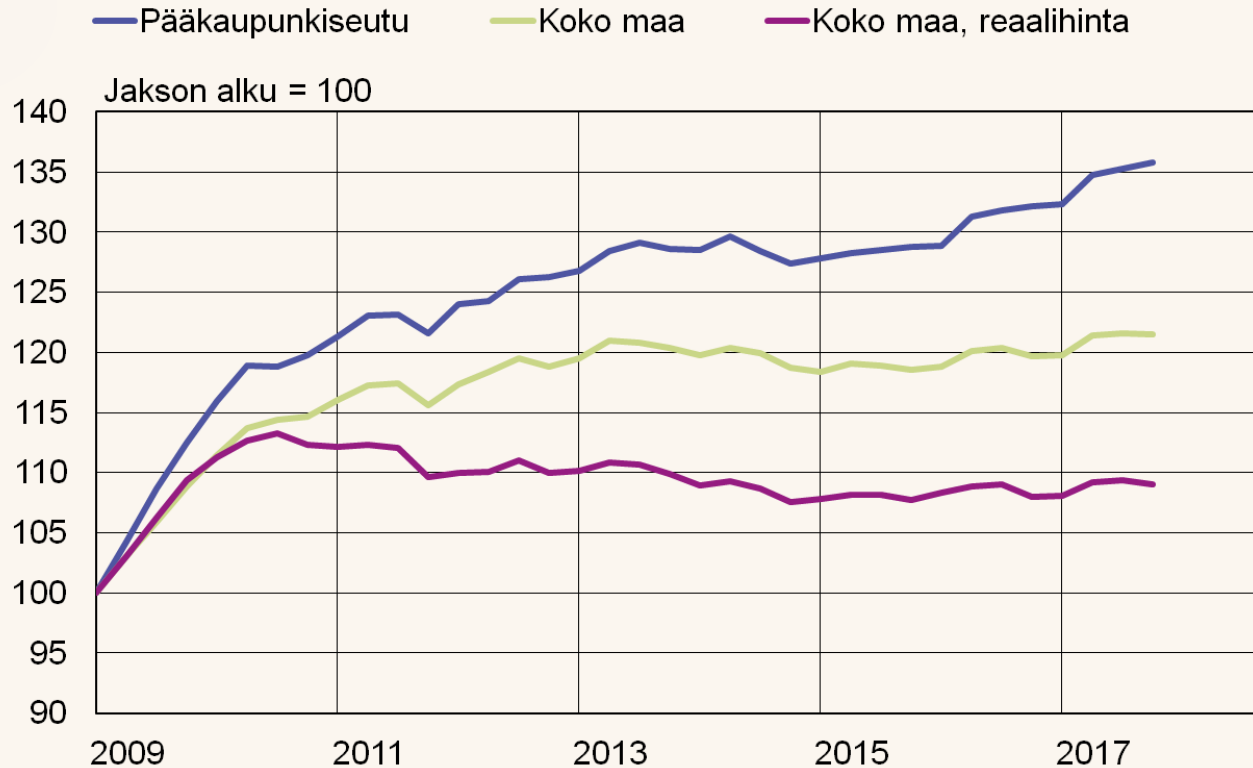
Lainakanta sisältäen kotitalouksien taloyhtiölainat.

* Laskettu yksisuuntaisella Hodrick-Prescott-suotimella tasoitusarvoa 400 000 käyttäen.

Lähteet: BIS, Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Asuntohintojen kehitys eritahtista

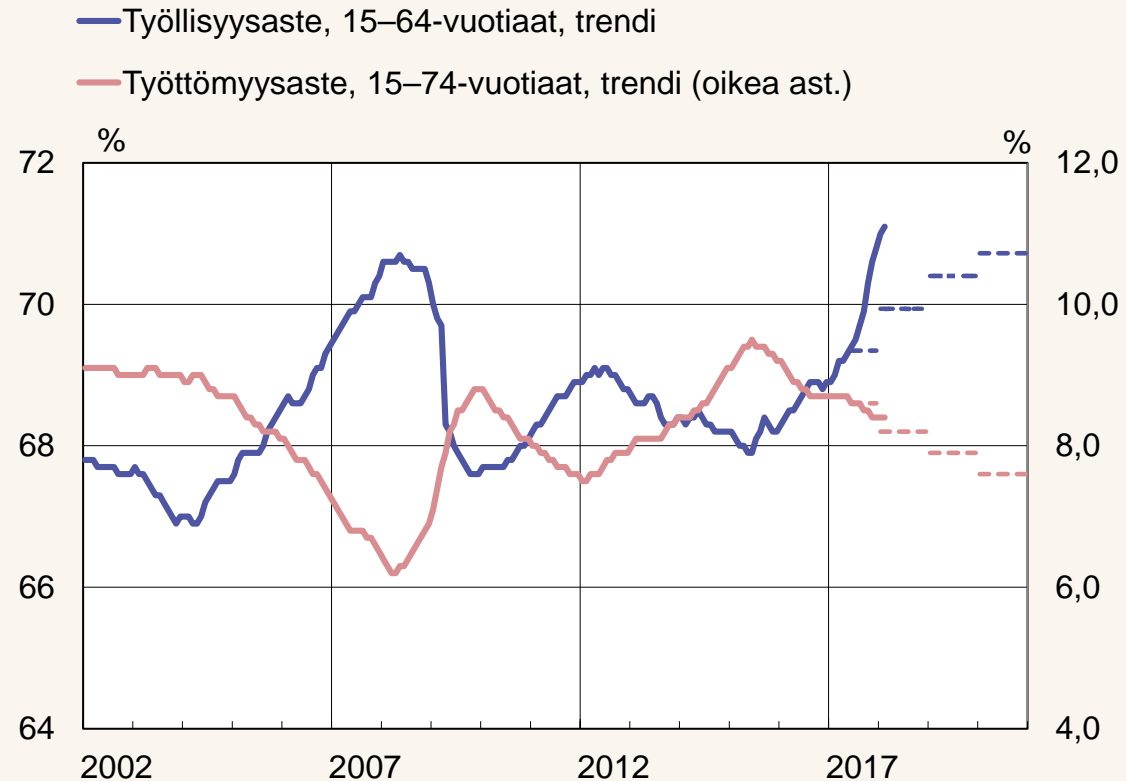
Lähde: Tilastokeskus.

16.4.2018

Työllisyysaste noussut nopeasti viime kuukausina

Julkisen talouden kestävyys kannalta työllisyysasteen syytä nousta vielä merkittävästi

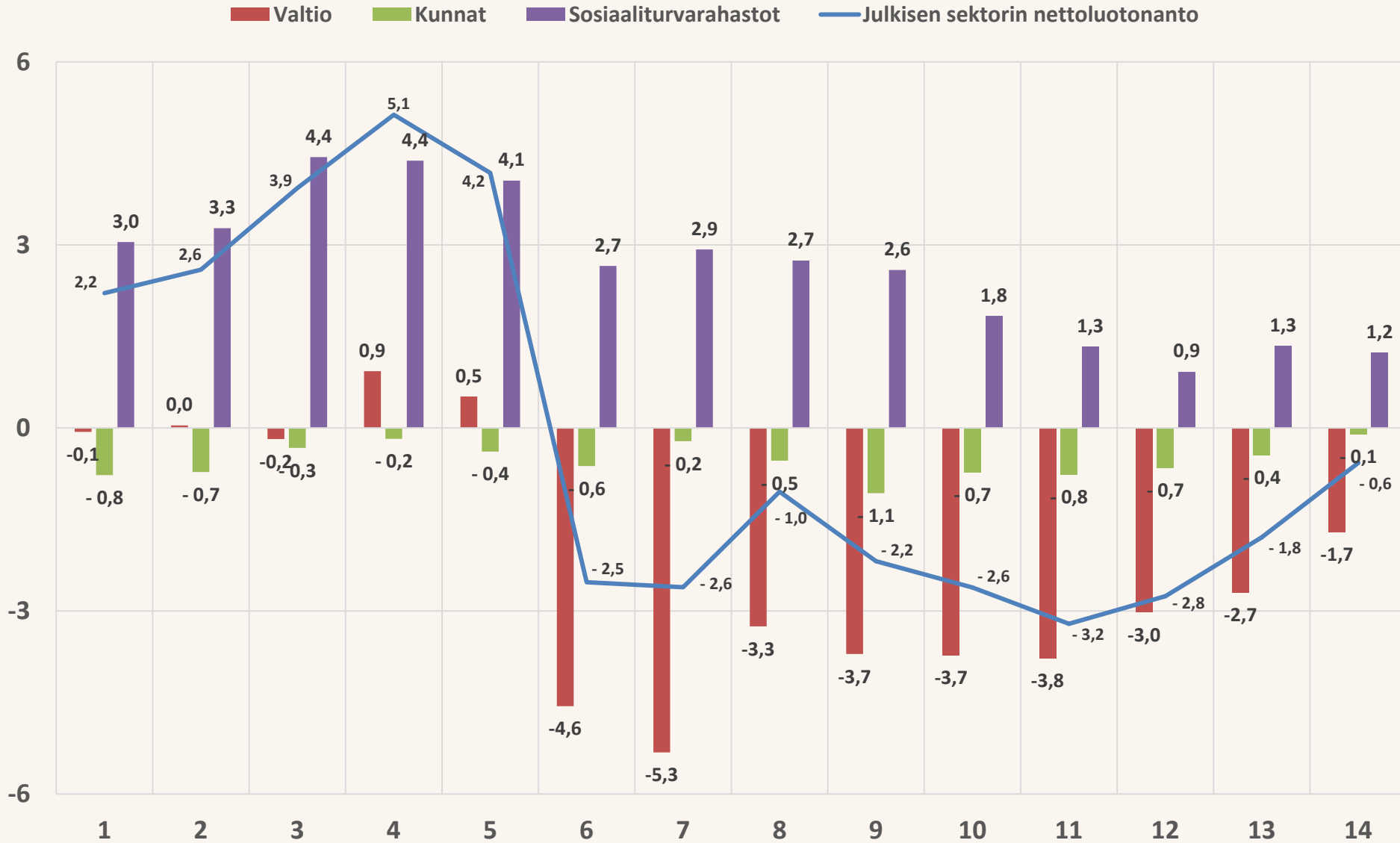
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki (ennusteet).

Työllisyys- ja työttömyysaste		
	Työllisyys, %	Työttömyys %
2017e	69,3	8,6
2018e	69,9	8,2
2019e	70,4	7,9
2020e	70,7	7,6

e = ennuste.

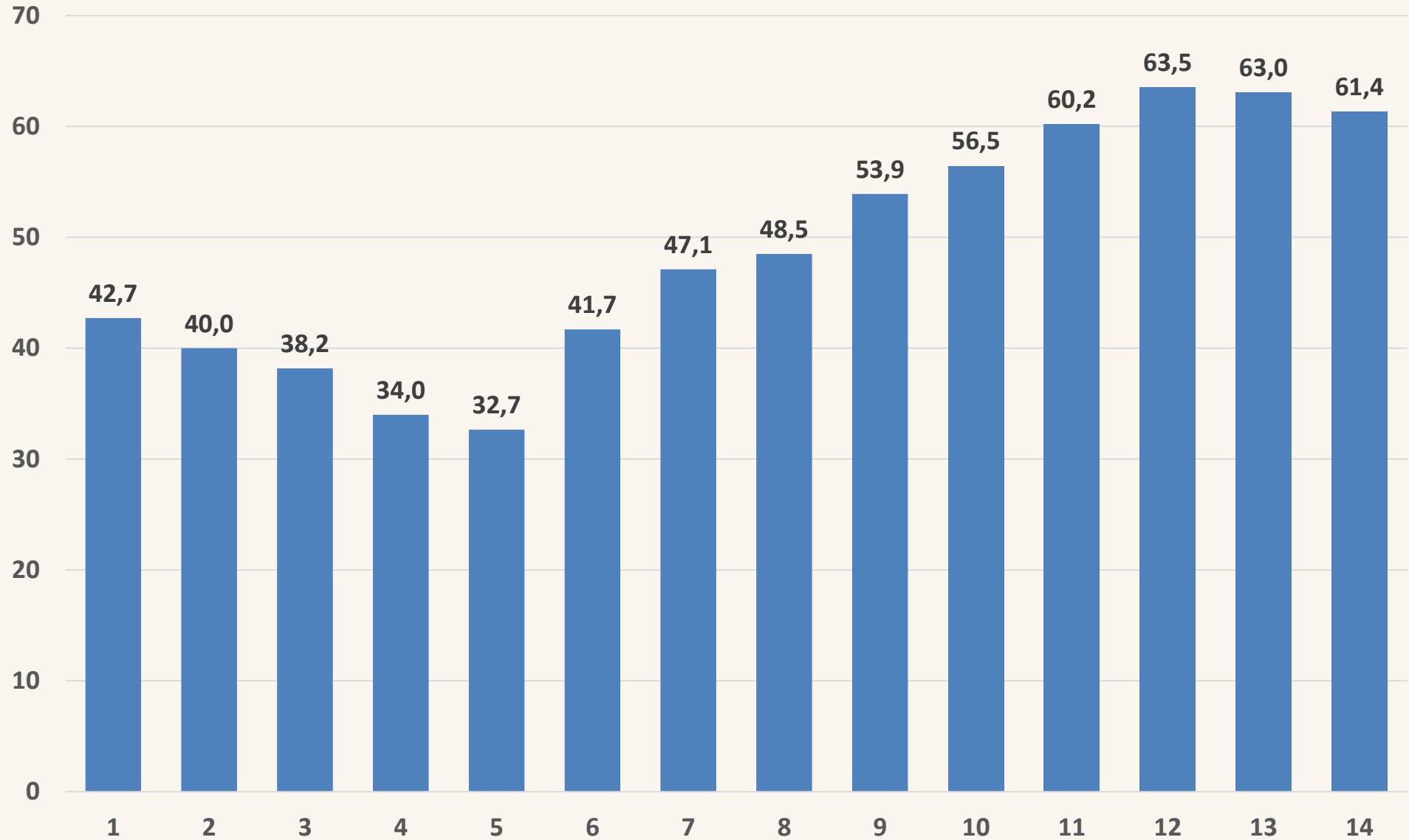

Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, % BKT:sta

Julkisyhteisöjen EDP-velka, % BKT:sta

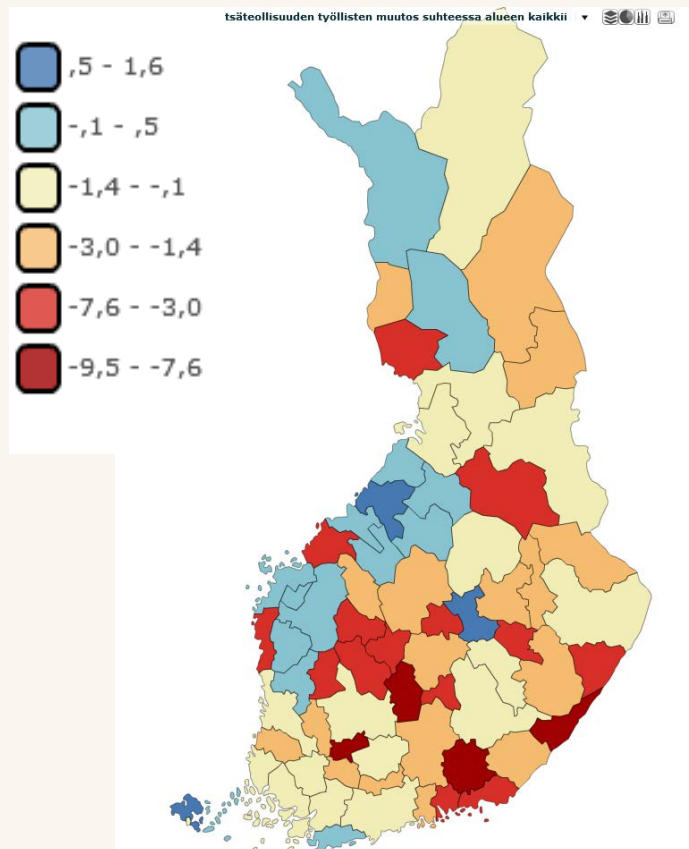

Talouden alueelliset erot Suomessa

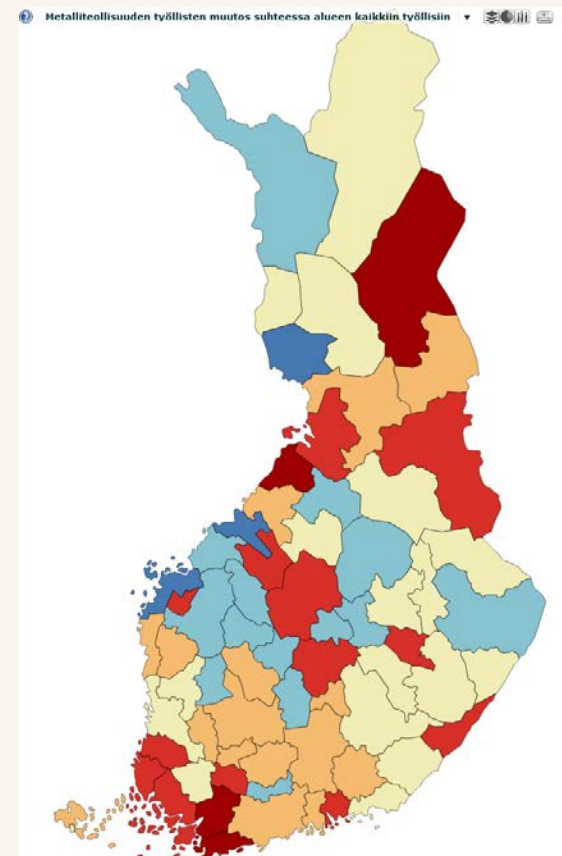
Teollisuuden työpaikkojen menetykset kohdentuneet alueellisesti epätasaisesti

Toimialan työllisten muutos suhteessa alueen kaikkiin työllisiin 2000-2013, %

- Metsäteollisuus

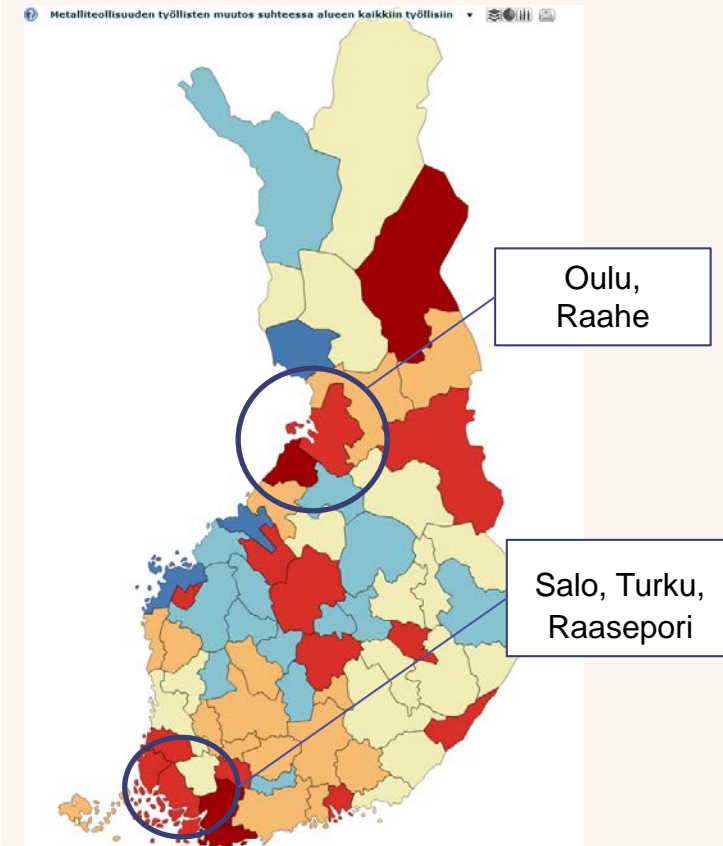
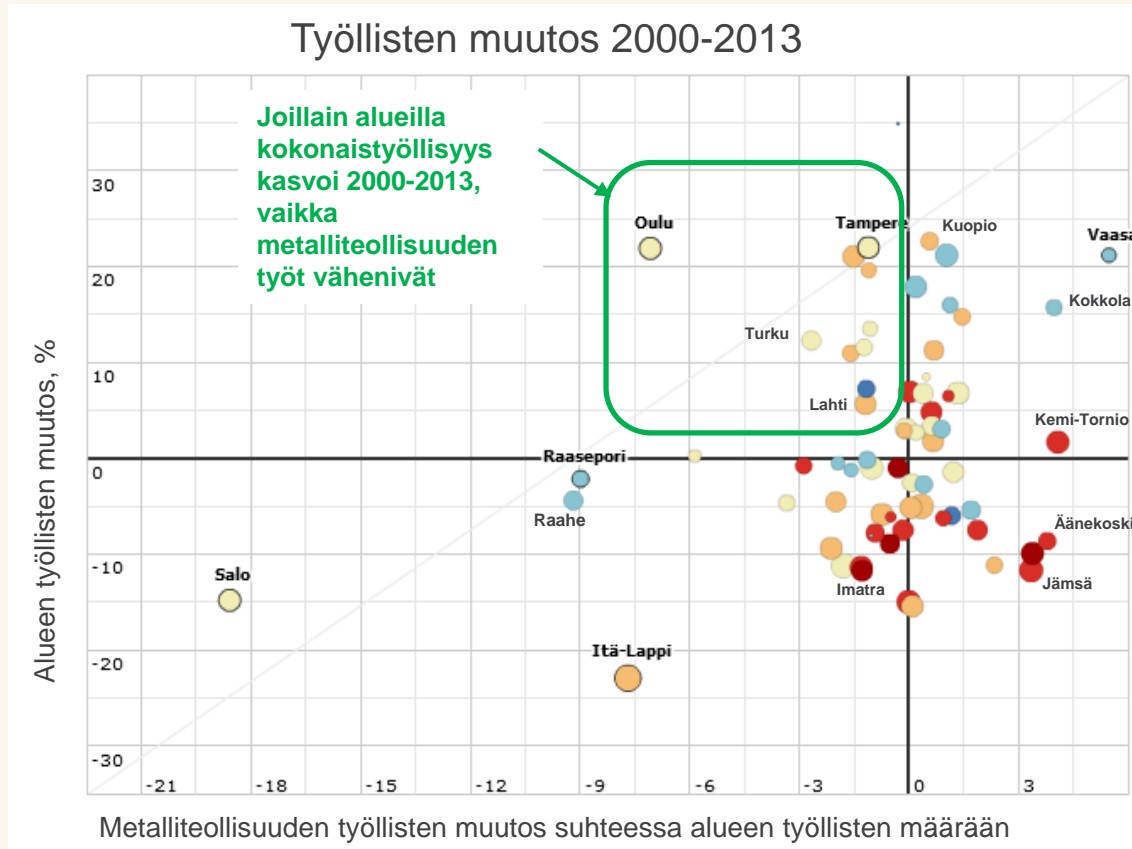

- Metalliteollisuus

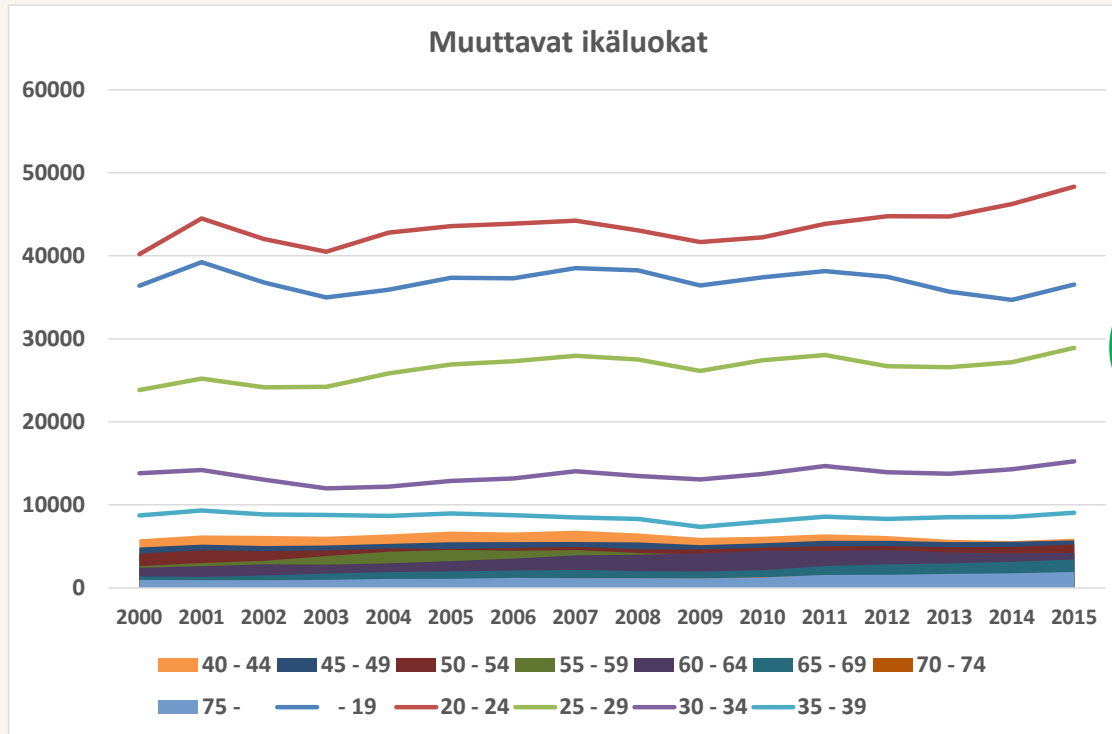

Metalliteollisuuden työpaikkojen menetystä kompensoi joillakin alueilla muiden toimialojen vahvistuminen

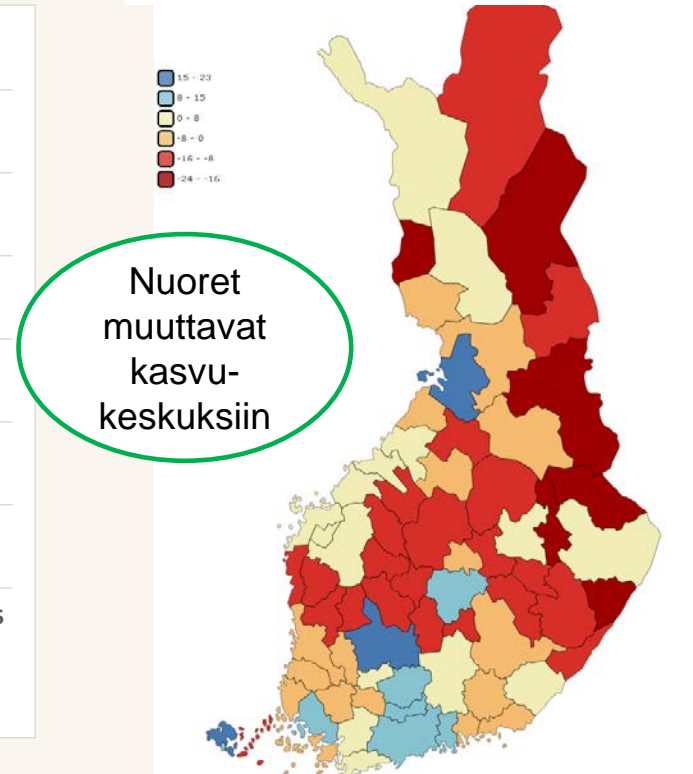
Työllisyyden muutos

Kasvavat ja supistuvat alueet erilaisten ongelmien ääressä

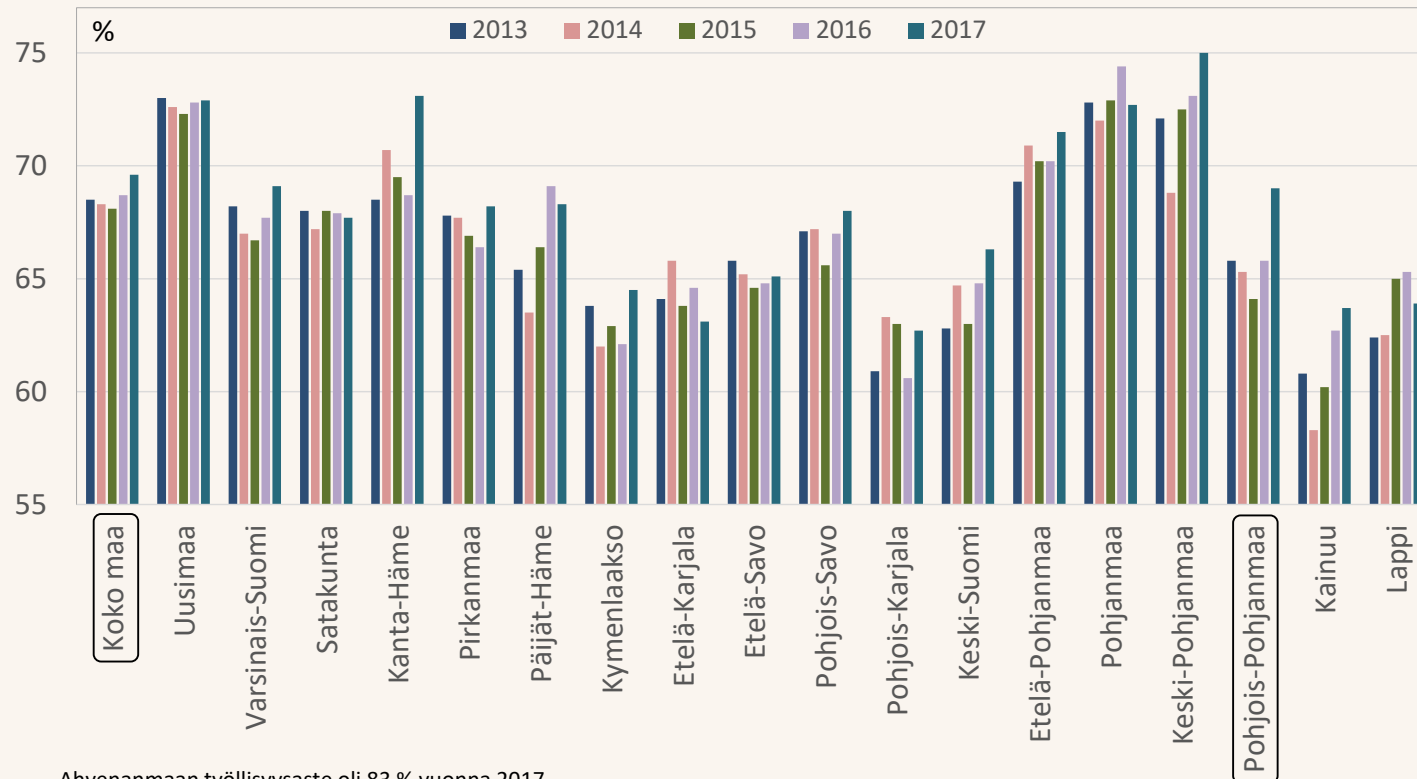
Väestön suhteellinen muutos 2000-2013

Työllisyys koheni useimmissa maakunnissa vuonna 2017

Työllisyysaste (15-64 v.)

Ahvenanmaan työllisyysaste oli 83 % vuonna 2017.

Lähde: Tilastokeskus.

35582

Lopuksi

Suomi 2018: talous kasvaa ja työllisyys kohenee – mutta velkaantuminen jatkuu

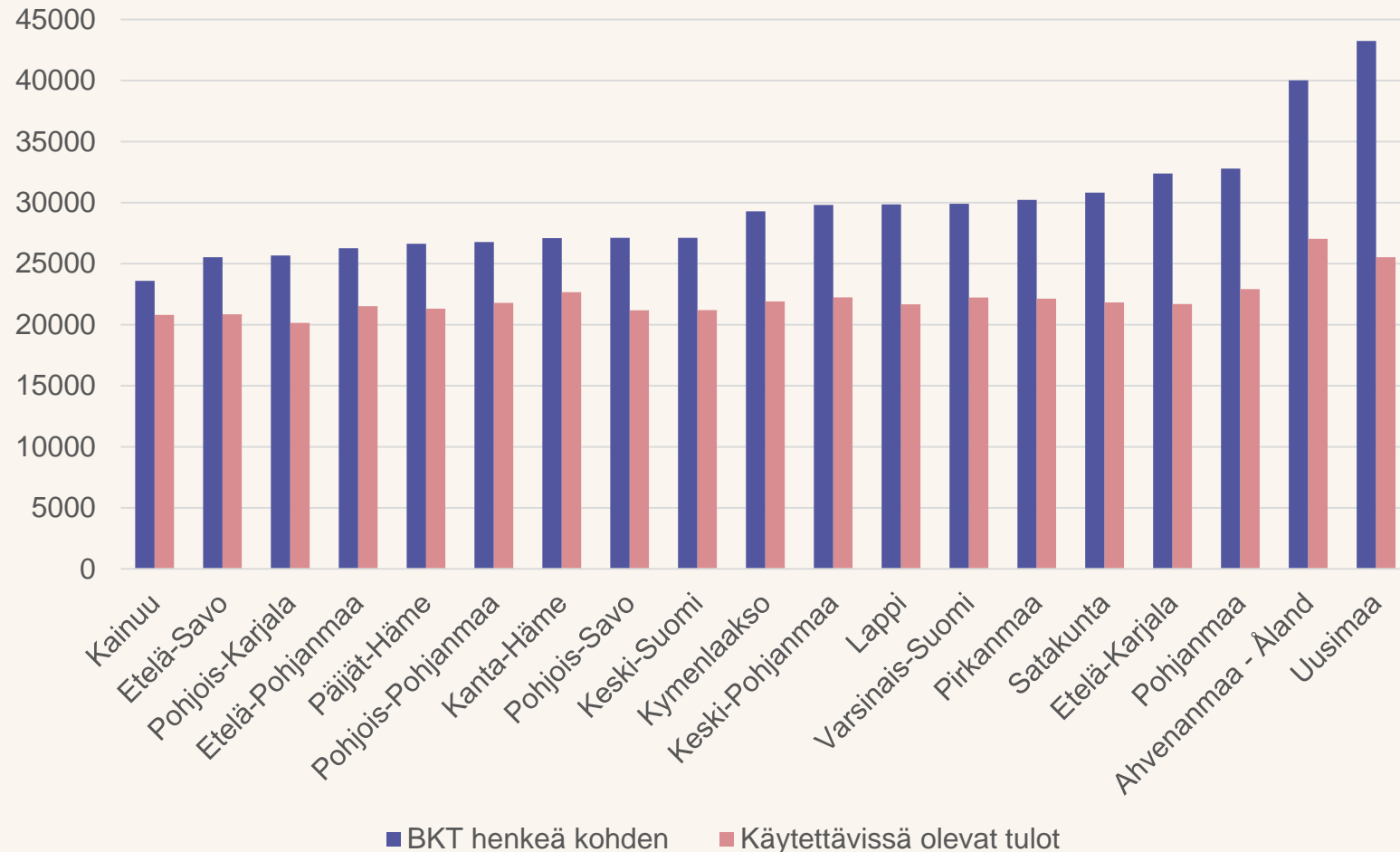
- Suomi on päässyt kiinni euroalueen kasvuvauhtiin, kasvu on laajentunut investointeihin ja vientiin
- Suomalaisen työn ja tuotannon kilpailukyky paranee kiky-sopimuksen myötä, työllisyys kohenee lopulta
- Digitaalinen murros muokkaa kaikkia toimialoja – rahoitusalan murros kiihtyy
- Julkista taloutta tulee edelleen vahvistaa – pitkän aikavälin kestävyys
- Kotitaloudet ja kuluttajat velkaantuvat – on tärkeää huolehtia siitä, ettei (yli)velkaantuminen muodostu riskiksi positiiviselle kehitykselle
→ *tarve talouslukutaidolle!*
- Suomen menestyksen kannalta jatkossa korostuu reaalin kilpailukyky – osaaminen, koulutus, tutkimus, innovaatiot – ja talouden rakenteiden uudistaminen

Kiitos

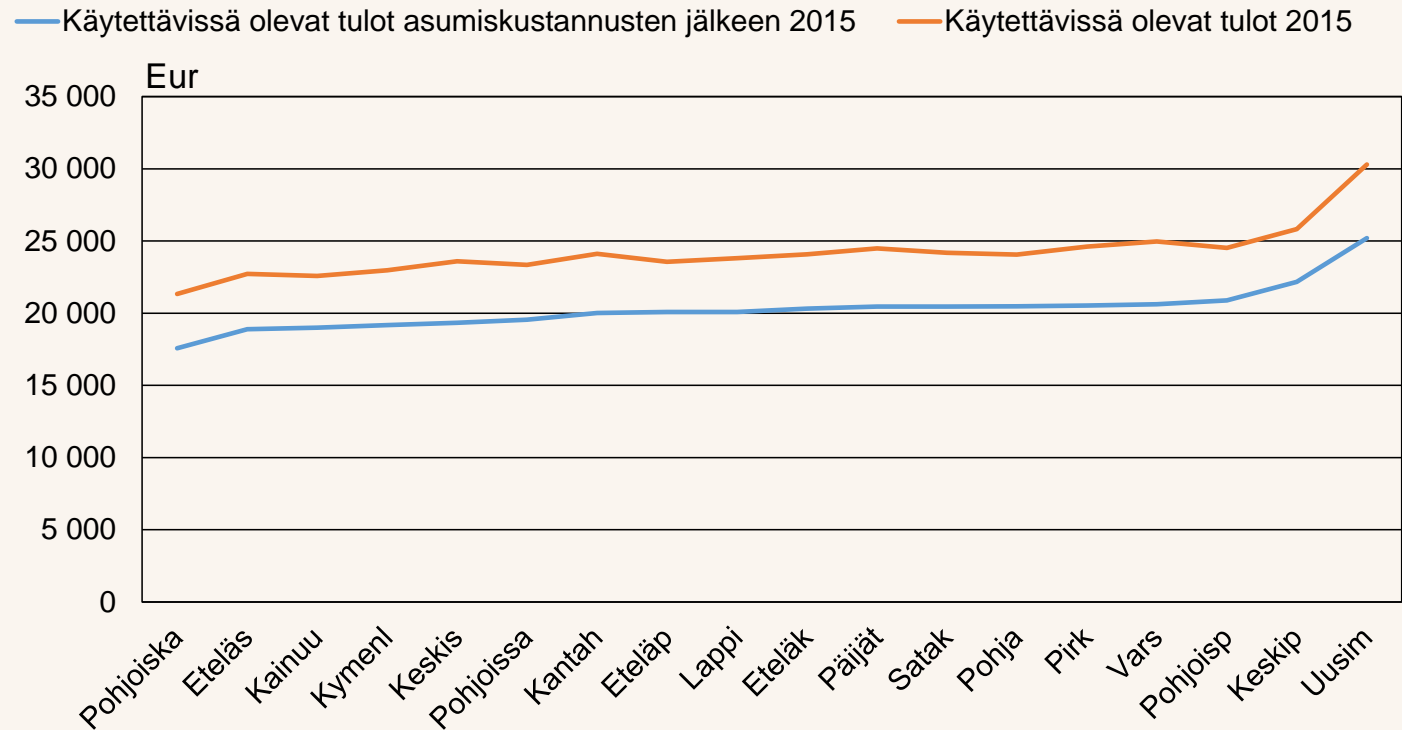
Alueelliset erot tuotannossa henkeä kohti ovat suuret ...mutta verot ja tulonsiirrot tasoittavat alueellisia tuloeroja tehokkaasti

Myös erot asumiskustannuksissa tasoittavat tuloeroja

Korkeat asumiskustannukset jossain määrin tasoittavat tuloeroja Uudenmaan ja muun maan välillä

Lähde: Tilastokeskus

eurojatalous.fi
34315@Chart7